

Quickscan Natuurwaardenonderzoek

Griendweg 1 Tienhoven

In het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek Griendweg 1 te Tienhoven

In het kader van de Wet natuurbescherming

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: AR Bedrijfsontwikkeling
Contactpersoon: dhr. S. Holkenborg
 Postbus 610
 6700 AP Wageningen

Projectnummer en versie: 1372 versie 1.0		Status: definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 28-1-2018 aangevuld 14-2-2019
Ligging projectgebied: Griendweg 1 te Tienhoven		

Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten

E: info@natuurbankoverijssel.nl
Tel: 0543-451142 / 0614-435700

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1 Inleiding.....	4
2 Het plangebied.....	5
2.1 Situering.....	5
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	5
3 Voorgenomen activiteiten.....	6
3.1 Algemeen.....	6
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten.....	6
3.3 Vaststellen van de invloedssfeer.....	6
3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied.....	7
4 Gebiedsbescherming.....	8
4.1 Algemeen.....	8
4.2 Natura 2000-gebied.....	8
4.3 Natuurnetwerk Nederland.....	9
4.4 Slotconclusie.....	11
5 Soortenbescherming; het onderzoek.....	12
5.1 Verwachting.....	12
5.2 Methode.....	12
5.3 Resultaten.....	14
5.4 Toetsingskader.....	18
5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	19
5.6 Historische gegevens en overige bronnen.....	22
5.7 Volledigheid van het onderzoek.....	22
6 Samenvatting en conclusies.....	23

Samenvatting

Er zijn concrete plannen om de begrenzing van het bouwblok voor een agrarisch bedrijf aan de Griendweg 1 te Tienhoven te wijzigen. Tevens zijn er concrete plannen voor de bouw van een mestsilo op een perceel grasland. Omdat negatieve effecten van de voorgenomen activiteiten op beschermde flora- en faunasoorten en beschermd (natuur)gebied op voorhand niet uit te sluiten zijn, is initiatiefnemer verplicht om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteit (vooraf) te onderzoeken. Natuurbank Overijssel is daarom gevraagd de wettelijke consequenties in het kader van soort- en gebiedsbescherming te onderzoeken. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

Het onderzoeksgebied is op 10 januari 2018 onderzocht op de aanwezigheid van beschermde planten en dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingslocaties en andere beschermde waarden die door uitvoering van de voorgenomen activiteiten beschadigd of vernield worden. Ook is gekeken of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied.

De voorgenomen activiteiten worden gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor een aantal algemeen voorkomende en talrijke beschermde faunasoorten geldt in de provincie Utrecht¹ een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden, verwonden en het opzettelijk vernielen en weghalen van rust- en voortplantingslocaties', als gevolg van werkzaamheden die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Voor beschermde soorten die niet op deze vrijstellingslijst staan, is een ontheffing vereist om ze te mogen verwonden en doden of om opzettelijk rust- en voortplantingslocaties te mogen beschadigen en te vernielen.

Het plangebied behoort vermoedelijk tot het functionele leefgebied van sommige beschermde grondgebonden zoogdier-, vleermuis-, amfibieën- en vogelsoorten. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar mogelijk bezetten sommige zoogdier-, amfibieën- en vogelsoorten er rust- en/of voortplantingslocaties. Het is niet uitgesloten dat incidenteel een ringslang opduikt in het plangebied, maar deze wordt als een 'zwerver' beschouwd en bezet er geen winterrustplaats of voortplantingslocatie. Het plangebied behoort niet tot het 'normale' foerageergebied van deze soort.

In het kader van de zorgplicht dient voorkomen te worden dat dieren onnodig verwond en gedood worden en dat rust- en voortplantingsplaatsen onnodig verstoord en vernield worden. Daarom dient bij de uitvoering van de voorgenomen activiteiten rekening gehouden te worden met de ecologie van amfibieën, en grondgebonden zoogdieren en dient de sloot gedempt te worden op een dusdanige wijze, dat vissen weg kunnen komen.

Het onderzoeksgebied ligt volledig binnen het Natuurnetwerk Nederland en het Natura2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. De voorgenomen activiteiten leiden tot een beperkt areaalverlies van het NNN, maar hebben geen negatief effect op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN. Vanwege de lokale invloedsfeer hebben de voorgenomen activiteiten geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied.

Conclusie:

Mits bezette vogelnesten beschermd worden, dan leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties in het kader van soort- en gebiedsbescherming. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing of vergunning in het kader van soort- of gebiedsbescherming aangevraagd te worden. In het kader van de zorgplicht dienen de werkzaamheden afgestemd te worden op de ecologie van amfibieën, en grondgebonden zoogdieren. Door uitvoering van de quickscan natuurwaardenonderzoek heeft initiatiefnemer voldaan aan de zorgplicht zoals vermeld in Art. 1.11 van de Wnb.

¹ Zie bijlage 2 van dit rapport

1 Inleiding

Er zijn concrete plannen om de begrenzing van het agrarisch bouwblok voor een agrarisch bedrijf aan de Griendweg 1 te Tienhoven te wijzigen. Tevens zijn er concrete plannen voor de bouw van een mestsilos op een perceel grasland. Omdat negatieve effecten van de voorgenomen activiteiten op beschermde flora- en faunasoorten en beschermd (natuur)gebied op voorhand niet uit te sluiten zijn, is initiatiefnemer verplicht om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteit (vooraf) te onderzoeken. Natuurbank Overijssel is daarom gevraagd de wettelijke consequenties in het kader van soort- en gebiedsbescherming te onderzoeken. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingslocaties die door uitvoering van de voorgenomen activiteiten beschadigd of vernield worden. Ook is gekeken of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied.

Op basis van de onderzoeksresultaten worden de wettelijke consequenties bepaald van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming (soorten en Natura2000-gebied) en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 Provincie Utrecht (herijking 2016) (Natuurnetwerk Nederland).

Toepasbaarheid:

De resultaten van het onderzoek zijn toepasbaar op twee verschillende momenten.

Ten eerste wordt de beoordeling van de wettelijke consequentie van de voorgenomen activiteit in het kader van de Wet natuurbescherming gebruikt bij het beoordelen van de vraag of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Deze vraag dient zich aan in het proces van de Ruimtelijke Ordening, zoals bij het wijzigen van een bestemmingsplan of het aanvragen van een Omgevingsvergunning.

Ten tweede wordt in deze rapportage aangegeven op welke wijze de voorgenomen activiteiten in overeenstemming zijn met de Wet natuurbescherming. Indien aan de orde, wordt aangegeven in welke periode van het jaar bepaalde werkzaamheden niet uitgevoerd mogen worden en of aanvullende maatregelen of een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming vereist is.

2 Het plangebied

2.1 Situering

Het plangebied is gesitueerd aan de Griendweg 1 te Tienhoven. Het ligt in het buitengebied, circa 1,3 kilometer ten westen van Tienhoven. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied op de topografische kaart weergegeven.

Globale ligging van het plangebied op de topografische kaart (bron: Ruimtelijke Plannen).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied vormt een deel van een bestaand agrarisch bedrijf (melkvee) en bestaat voor een klein deel uit agrarisch cultuurland. Het plangebied bestaat uit bebouwing (werktuigenberging en mestsilos), erfverharding (vier sleufsilo's en erfverharding), opgaande beplanting (wilg en meidoorn) en open water (sloot) met slootoever. De sloot is ca. 1-2 meter breed. Op onderstaande luchtfoto wordt het plangebied in detail weergegeven, evenals de begrenzing. De beplanting in het plangebied bestaat uit wilgenopslag, enkele jonge knotwilgen en meidoornstruweel van enkele jaren oud. Het agrarisch cultuurland bestaat uit een monocultuur van raaigras. Het agrarisch cultuurland wordt Biologisch beheerd waarbij deze jaarlijks wordt gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd.

Detailweergave en begrenzing van het plangebied. Deze wordt met de gele lijn (links) en de rode lijn (recht) aangeduid (Bron luchtfoto: PDOK).

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

Het concrete voornemen bestaat om de begrenzing en het oppervlak van het agrarisch bouwblok te wijzigen in het bestemmingsplan. Tevens zijn er concrete plannen voor de bouw van een nieuwe mestlo. Het erf wordt nadien landschappelijk ingepast. Op onderstaande afbeeldingen wordt het wenselijke eindbeeld weergegeven (links) en een uitsnede van de bestemmingsplankaart met daarop het erf en het huidige bouwblok.

Links: verbeelding van het wenselijke eindbeeld, inclusief wenselijke begrenzing van het agrarisch bouwblok. Rechts de huidige begrenzing van het agrarisch bouwblok (bron: AR Bedrijfsontwikkeling/ruimtelijkeplannen.nl).

De volgende activiteiten worden getoetst op relevantie t.a.v. de Wet natuurbescherming:

- Dempen sloot;
- Graven nieuwe sloot;
- Verwijderen beplanting;
- Bouwrijp maken bouwplaats mestlo;
- Bouwen mestlo en aan brengen landschappelijke beplanting rondom silo

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De voorgenomen activiteit heeft mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en natuurgebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid, stof en trillingen tijdens de werkzaamheden

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd (natuur)gebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de duur, aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van de voorgenomen activiteit op een beschermde soort verschilt per soort en/of soortgroep.

In deze studie wordt uitsluitend gekeken naar de uitvoering van de fysieke werkzaamheden, zoals het dempen van de sloot, het graven van een nieuwe sloot, het verwijderen van beplanting, het bouwen van de mestlo en het planten van beplanting.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:

De invloedsfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal. Mogelijk zijn tijdens de bouwwerkzaamheden geluid en trillingen waarneembaar buiten het plangebied, maar deze effecten zijn incidenteel en kortstondig zodat deze niet zullen leiden tot een significante verstoring van beschermde faunasoorten of de aantasting van beschermde habitats.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is gelijk aan het plangebied.

4 Gebiedsbescherming

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteit op beschermd natuurgebied en het Nationaal Natuurnetwerk (verder NNN genoemd).

4.2 Natura 2000-gebied

De bescherming van Natura 2000-gebied wordt geregeld via de Wet natuurbescherming. Provincies vormen het bevoegd gezag voor de duurzame veiligstelling van beschermde habitattypen en habitatsoorten in hun provincie. Voor activiteiten die leiden tot aantasting van de duurzame instandhouding van deze gebieden dient een vergunning in het kader van de Wnb aangevraagd te worden.

Ligging t.o.v. beschermd natuurgebied

Het plangebied ligt volledig binnen de begrenzing van het Natura2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. Dit Natura2000-gebied is aangewezen als Vogelrichtlijn- en als Habitatrichtlijngebied. Het plangebied is gelegen in Vogelrichtlijngebied. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het plangebied in het Natura2000-gebied weergegeven.

Ligging van het plangebied in het Natura2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. Het plangebied wordt met de rode lijn aangeduid (bron: Aerials).

Toelichting Natura2000-gebied Oostelijke Vechtplassen

De Oostelijke Vechtplassen bestaat uit een reeks van laagveengebieden tussen de Vecht en de oostrand van Utrechtse heuvelrug. In het gebied bevinden zich door turfwinning ontstane meren en plassen, meest met een zandondergrond, sommige aanzienlijk verdiept door zandwinning. De combinatie van rivierinvloeden en invloeden van het watersysteem van de zandgronden heeft een rijke schakering van typen van moeras en moerasvegetaties doen ontstaan. In het gebied zijn twee belangrijke gradiënten te onderscheiden: van noord naar zuid loopt een gradiënt van meer gesloten gebied (bos) naar meer open landschap (grasland, trilveen en rietland), terwijl van west naar oost een gradiënt is te zien van toenemende kwel (in petgaten en trilvenen). Belangrijk broedgebied voor broedvogels van rietmoerassen (roerdomp, purperreiger) en zeer belangrijk voor broedvogels van moerassen met veel waterriet en lange oeverlijnen (woudaap, grote karekiet). Ook van enig belang als broedgebied voor enkele andere moeras- en watervogels (porseleinhoen, zwarte stern, ijsvogel) (bron: Synbiosys Alterra).

Voor het gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor broedvogels en niet-broedvogels. Als broedvogel zijn water- en moerasvogels aangewezen. Dit zijn roerdomp, woudaapje, purperreiger, porseleinhoen zwarte stern, ijsvogel, snor, rietzanger en grote karekiet. Als niet broedvogel zijn hoofdzakelijk aan watermilieus gebonden soorten aangewezen als aalscholver, kraakeend, slobbeend, tafeleend, nonnetje en enkele herbivoren als kolgans, grauwe gans en smient.

Effectbeoordeling

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten krijgt ca. 8400 m² Natura2000-gebied een andere bestemming en ten opzichte van de huidige situatie wordt ca 1200 m² grasland omgezet naar erf.

De voorgenomen omzetting van grasland naar erf heeft geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen voor broed en niet-broedvogels. Het plangebied vormt geen functioneel leefgebied voor deze broedvogelsoorten en de invloedsfeer van de voorgenomen activiteiten is dusdanig gering, dat deze geen negatief effect hebben op het functionele leefgebied deze soorten in de omgeving.

Ook heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op het functionele leefgebied van de niet-broedvogelsoorten. Door het omzetten van grasland naar erf, gaat potentieel foerageergebied van herbivoren soorten als kolgans, grauwe gans en smient verloren, maar vanwege de ligging van het plangebied direct naast een bestaand agrarisch erf, wordt het plangebied niet tot het 'normale' functionele leefgebied van deze soorten beschouwd. Bebouwing, beplanting en menselijke activiteiten op het erf zorgen er voor dat voorgenoemde soorten enige afstand houden tot het erf. Door de bouw van de mestsilo, neemt dit verstoringseffect nauwelijks toe omdat menselijke activiteiten achter de silo niet zichtbaar zijn voor deze soorten.

Daar komt bij dat de landelijke staat van instandhouding van voorgenoemde herbivoren gunstig is. Dit houdt in dat zelfs een beperkt negatief effect acceptabel is omdat daardoor nog steeds de instandhoudingsdoelstelling behaald kan worden.

Conclusie

De voorgenomen activiteiten leiden niet tot een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen van Natura2000. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen vergunning in het kader van de Wnb aangevraagd te worden.

4.3 Natuurnetwerk Nederland

Algemeen

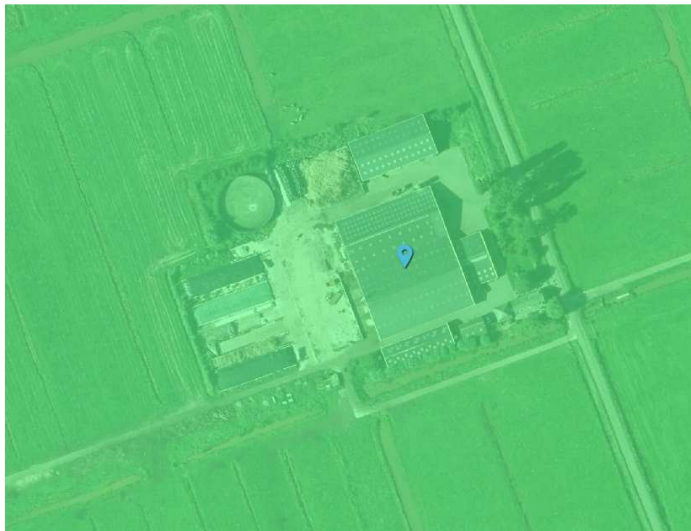
Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van het Natuurnetwerk Nederland (verder NNN genoemd). De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in het NNN, dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet direct van belang.

Vanwege het grote belang voor de biodiversiteit en de betekenis voor de kwaliteit van de leefomgeving en regionale economie geldt een beschermingsregime voor het gehele NNN (voorheen EHS). Voor het NNN geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. In de verordening is het "nee, tenzij"-regime vast gelegd. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Er kan echter aanleiding zijn om toch ontwikkelingen toe te staan. De mogelijkheid om een uitzondering te maken op de algemene lijn van behoud en duurzame ontwikkeling van wezenlijke kenmerken en waarden, is aan strikte voorwaarden gebonden. Uiteraard geldt ook hier dat de generieke regeling van toepassing blijft (zoals de toepassing van de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, ontwikkelingsperspectieven en gebiedskenmerken) Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN' waarbij tevens zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn.

De kernkwaliteiten binnen het NNN zijn natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteiten en beleving van rust. Voor ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstelling van het NNN is geen ruimte, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan. Daarbij worden de zogenaamde NNN-spelregels gehanteerd: herbegrenzing van het NNN, saldering van negatieve effecten en toepassing van het compensatiebeginsel. Het 'nee, tenzij'-principe en de overige spelregels hebben is opgenomen in de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 Provincie Utrecht. Er is door toepassing van de spelregels ruimte voor het aanpassen van de begrenzing als daarmee de doelen op een betere manier kunnen worden bereikt.

Ligging t.o.v. het NNN

Het plangebied behoort volledig tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het NNN in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van het plangebied in het Natuurnetwerk Nederland (groen) (bron: Provincie Utrecht).

Wezenlijke waarden en kenmerken

De provincie Utrecht heeft zes toetsingsaspecten vastgesteld die samen de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN vormen. Deze zijn:

1. Bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem, inclusief de vereiste omgevingsfactoren (zoals donkerte, bodem, water en milieu).
2. De robuustheid en aaneengeslotenheid van de EHS
3. De aanwezigheid van bijzondere soorten
4. De verbindingsfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen
5. Behoud van oppervlakte
6. Behoud van samenhang

Regels t.a.v. het Natuurnetwerk Nederland

De Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 Provincie Utrecht (herijking 2016) zegt over het Natuurnetwerk Nederland het volgende;

Een ruimtelijk besluit voor gronden die zijn aangewezen als 'Natuur Netwerk Nederland' bevat geen nieuwe bestemmingen en regels die ruimtelijke ontwikkelingen toestaan, die per saldo leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een significante vermindering van de oppervlakte van die gebieden, of van de samenhang tussen die gebieden, tenzij:

- er sprake is van een groot openbaar belang en er geen reële andere mogelijkheden zijn, of de ruimtelijke ontwikkelingen nieuwe bebouwing of terreinverharding binnen omheinde militaire terreinen mogelijk maken, en
- negatieve effecten voor de natuur worden zoveel mogelijk beperkt door mitigerende maatregelen en de overblijvende negatieve effecten worden gecompenseerd door inrichting van nieuwe natuur elders, met dien verstande dat:
 - de compensatie minimaal gelijkwaardig is aan het verlies aan waarden en kenmerken, en de compensatie plaatsvindt in aansluiting op het Natuur Netwerk Nederland (NNN), of binnen de groene contour, of binnen het NNN op een locatie waar nog nieuwe natuur moet worden ontwikkeld en dit leidt tot versnelling van realisatie van het NNN, en
 - de realisatie van de compensatie, het beheer en de instandhouding daarvan zijn verzekerd op het moment van vaststelling van het ruimtelijk besluit, waarin de aantastende ruimtelijke ingreep mogelijk wordt gemaakt.

De toelichting op een ruimtelijk besluit voor gronden die zijn aangewezen als 'Natuur Netwerk Nederland' bevat een ruimtelijke onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan en bevat een beschrijving van de in het plangebied voorkomende wezenlijke kenmerken en waarden.

Effectbeoordeling

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt de bestemming, het gebruik en de inrichting van een deel van het NNN duurzaam gewijzigd. Wanneer we kijken naar het effect van de voorgenomen activiteit op de wezenlijke waarden en kenmerken, dan worden deze in grote lijnen niet aangetast. Door het omzetten van grasland naar 'erf' neemt strikt beschouwd de oppervlakte NNN licht af.

Conclusie

De voorgenomen activiteiten hebben geen negatief effect op wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft ontheffing aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 Provincie Utrecht.

4.4 Slotconclusie

Het plangebied ligt gedeeltelijk binnen de begrenzing van het Natura2000-gebied Oostelijke Vechtplassen en ligt volledig binnen de begrenzing van Natuurnetwerk Nederland. De invloedsfeer van de voorgenomen activiteiten is lokaal. Dat houdt in dat de voorgenomen activiteiten geen negatief effect hebben op gebieden die buiten het plangebied liggen. De voorgenomen activiteiten hebben geen negatief effect op de instandhoudingsdoelstelling van natura2000-gebied en hebben slechts beperkt effect op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland.

5 Soortenbescherming; het onderzoek

5.1 Verwachting

Op basis van bronnenonderzoek, landschappelijke karakteristieken, beheer, omvang en gebruik van het onderzoeksgebied is het niet uitgesloten dat (beschermde) soorten van onderstaande soortgroepen in het gebied voorkomen:

- Vogels;
- Grondgebonden zoogdieren;
- Vleermuizen;
- Amfibieën;
- Reptielen;
- Vissen;
- Ongewervelden;

5.2 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het plangebied op 10 januari 2018 tijdens de daglichtperiode (ochtend) bezocht. Het onderzoeksgebied is te voet onderzocht op de aanwezigheid en potentiële aanwezigheid van beschermde flora- en faunawaarden. Het gebied is visueel en auditief onderzocht. Tijdens het veldbezoek is gebruik gemaakt van een verrekijker (Swarovski 12x60) en zijn de in dit rapport opgenomen afbeeldingen gemaakt.

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Veldbezoek door ervaren ecoloog²
- Aanvullend bronnenonderzoek (o.a. internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Atlas van de amfibieën en reptielen van Nederland
- Atlas van de zoogdieren van Nederland
- Nieuwe atlas van de Nederlandse flora

Het weer tijdens het veldbezoek

Bewolkt, droog, 6°C, wind 1-2 Bft.

Flora en vegetatie

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde plantensoorten en habitattypen waarvoor in het Natura2000-gebied een instandhoudingsdoelstelling geldt. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor floristisch onderzoek omdat de meeste planten niet meer bloeien eind november en de bovengrondse plantendelen geheel of gedeeltelijk afgestorven zijn. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentie van het onderzoeksgebied en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels

Het gebied is visueel en auditief onderzocht op het voorkomen van broedvogels. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt om alle potentiële broedvogelsoorten in het onderzoeksgebied vast te kunnen stellen omdat het onderzoek is uitgevoerd buiten de broedtijd van de meeste vogelsoorten en de zomergasten vertrokken zijn naar hun winterverblijfplaatsen. Op basis van een beoordeling van de landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor vogels en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar vogels.

² Het onderzoek is uitgevoerd door Ing. P.E.B. Leemreize. Hij heeft ruim 30 jaar ervaring als veldbioloog. Eerst specifiek op het gebied van vogelstudie, later meer integraal met een tweede specialisatie op het gebied van grondgebonden kleine zoogdieren en vleermuizen. Hij voert jaarlijks 120-140 quickscan natuurwaardenonderzoeken uit, verspreid over heel Nederland.

Grondgebonden zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren. De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek naar deze dieren al bezetten ze geen voortplantingslocaties in deze tijd van het jaar. Er is in het onderzoeksgebied gezocht naar grondgebonden zoogdieren, verblijfplaatsen en sporen die op de aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren in het onderzoeksgebied duiden zoals holen, nesten, graaf-, krab- en bijtsporen, haren, prooiresten, pootafdrukken en uitwerpselen. Daarbij is tevens rekening gehouden met de ligging van het plangebied ten opzichte van het (normale) verspreidingsgebied van grondgebonden zoogdiersoorten.

Vleermuizen

De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen. De meeste vleermuissoorten hebben de zomerverblijfplaatsen verlaten en bezetten de winterverblijfplaatsen, al dan niet op enige afstand van de zomerverblijfplaatsen. Soorten als gewone- en ruige dwergvleermuizen bezetten soms nog wel een (beschutte) zomerverblijfplaats. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar kraamkolonies.

Er is in het onderzoeksgebied gezocht naar vleermuizen en verblijfplaatsen van vleermuizen. Daarbij is gelet op uitwerpselen, veegstrepen rond invliegopeningen en prooiresten. Bij de beoordeling van de geschiktheid van de bebouwing als mogelijke verblijfplaats voor vleermuizen is onder andere bekeken naar bouwstijl, gebruikte materialen en staat van onderhoud. De mogelijke betekenis van het onderzoeksgebied als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen is bepaald op basis van een visuele beoordeling van de landschappelijke karakteristieken van het plangebied.

Amfibieën

De onderzoeksperiode is ongeschikt voor verspreidingsonderzoek naar amfibieën omdat ze zich vanaf half september - begin oktober tot eind maart terugtrekken in hun overwinteringsplaatsen onder water, in holen en gaten in de grond, in holle bomen/stammen of onder de strooisellaag, bergen groen of ander groenafval. Soms overwinteren amfibieën in toegankelijke gebouwen, zoals karloodsen. Op basis van een beoordeling van landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor amfibieën en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten. Daarbij is tevens rekening gehouden met de ligging van het plangebied ten opzichte van het (normale) verspreidingsgebied van amfibieënsoorten.

Reptielen

De onderzoeksperiode is ongeschikt voor verspreidingsonderzoek naar reptielen omdat ze zich vanaf eind september- begin oktober tot begin maart-half april terugtrekken in hun overwinteringsplaatsen in holen en gaten in de grond, in holle bomen/stammen of onder de strooisellaag, bergen groen of ander groenafval. Op basis van een beoordeling van landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor reptielen en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten. Daarbij is tevens rekening gehouden met de ligging van het plangebied ten opzichte van het (normale) verspreidingsgebied van reptielensoorten.

Vissen

Het onderzoek is uitgevoerd in een periode die ongeschikt is om alle mogelijk aanwezige soorten in het plangebied vast te stellen. Sommige soorten bezetten in de winter een andere leefomgeving dan in de zomer. Er is tijdens het veldbezoek geen schepnetonderzoek uitgevoerd. De geschiktheid van het plangebied als functioneel leefgebied is bepaald op basis van een visuele beoordeling van natte landschapselementen. Daarbij is tevens rekening gehouden met de ligging van het plangebied ten opzichte van het (normale) verspreidingsgebied van beschermde vissoorten.

Ongewervelden (o.a. libellen)

Het plangebied ligt binnen het normale verspreidingsgebied van sommige beschermde ongewervelden. Deze zijn vooral gebonden aan (kwelgevoede) weelderige onderwatermilieus en waardplanten (zeggekorfslak). Er is tijdens het veldonderzoek geen schepnetonderzoek uitgevoerd en er zijn geen waterplanten gecontroleerd op de aanwezigheid van beschermde ongewervelden. Het onderzoek is uitgevoerd buiten de periode van het jaar waarin libellen actief zijn.

Overige soorten

Het onderzoeksgebied is niet specifiek onderzocht op het voorkomen van overige beschermde soorten als amfibieën, dag- en nachtvinders, bladmossen, sporenplantenvaren (kleine vlotvaren), haften (oeveraas) en kreeftachtigen (Europese rivierkreeft) omdat het onderzoeksgebied geen geschikte habitat vormt voor deze soorten.

5.3 Resultaten

In deze paragraaf worden de resultaten van het veldbezoek gepresenteerd. Alleen soorten die in het onderzoeksgebied vastgesteld zijn, die mogelijk in het onderzoeksgebied voorkomen of soorten waarvan het onderzoeksgebied een (essentieel) onderdeel van het functionele leefgebied vormt, worden in deze paragraaf besproken. Het onderzoeksgebied behoort niet tot de groeiplaats van beschermde plantensoorten.

Beschermde planten en habitattypen

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten of habitattypen vastgesteld. De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied tot een ongeschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten en habitattypen.

Vogels

Het plangebied behoort het functionele leefgebied van verschillende vogelsoorten. Vogels benutten het plangebied als foerageergebied en mogelijk nestelen er vogels in het plangebied. Vogels kunnen nestelen in bomen, struiken en in dichte vegetatie op de grond. Soorten die mogelijk in het plangebied nestelen zijn wilde eend, merel, houtduif, tijaft, grasmus, heggemus en witte kwikstaart. In de stal bezet een steenuil een verblijfplaats (in nestkast). De voorgenomen activiteiten hebben geen negatief effect op de verblijfplaats van de steenuil in de stal. Onderdeel van de voorgenomen plannen het rooien van enkele vinger-dikke knotwilgen, een sloot en oeverzone. Uitvoering van deze activiteiten leiden niet tot een meetbaar negatief effect op het foerageergebied van de steenuil. Het duurzaam behoud van de verblijfplaats wordt door uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet aangetast. Er blijft in de directe omgeving van het plangebied voldoende geschikt foerageergebied behouden.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Door het rooien van bomen, struiken en dichte vegetatie kunnen vogelnesten beschadigd en vernield worden.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn tijdens het veldbezoek geen grondgebonden zoogdieren waargenomen, maar mogelijk behoort het plangebied tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische soorten als ree, bruine rat, egel, huisspitsmuis, dwergmuis, veldmuis, vos, haas en aardmuis. Op basis van het gevoerde beheer en inrichting, wordt het plangebied als een ongeschikte habitat voor de waterspitsmuis beschouwd. Voorgenoemde soorten benutten de buitenruimte van het plangebied als foerageergebied terwijl soorten als bruine rat, huisspitsmuis, dwergmuis, veldmuis en mogelijk ook rust- en voortplantingslocaties bezetten in het plangebied. Deze soorten kunnen een rust- en voortplantingslocatie bezetten in hopen in de grond, in de vegetatie (dwergmuis) en onder afval/groen. Door het bouwrijp maken van het plangebied kunnen grondgebonden zoogdieren verwond en gedood worden en kunnen rust- en voortplantingslocaties beschadigd en vernield worden. Het plangebied wordt als een ongeschikte habitat voor de noordse woelmuis beschouwd.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- *Door het bouwrijp maken van het plangebied kunnen grondgebonden zoogdieren verwond en gedood worden en kunnen rust- en voortplantingslocaties beschadigd en vernield worden.*

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Er zijn geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen aanwijzingen of bewijzen gevonden dat vleermuizen een verblijfplaats in het plangebied bezetten. Potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen, zoals holenbomen, gebouwen of andere bouwwerken ontbreken in het plangebied. Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden geen verblijfplaatsen van vleermuizen beschadigd of vernield en worden geen vleermuizen verwond of gedood.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- *Geen.*

Foerageergebied

Het veldonderzoek is uitgevoerd buiten de actieve periode van de dag waarop vleermuizen foerageren. Gelet op de inrichting, het gevoerde beheer van het plangebied en de omgeving, wordt het plangebied mogelijk incidenteel benut door vleermuizen als foerageergebied. Soorten die mogelijk in het plangebied foerageren zijn soorten met een verblijfplaats op het erf, zoals de gewone dwergvleermuis, of soorten die een verblijfplaats elders bezetten zoals de laatvlieger, rosse vleermuis, watervleermuis en meervleermuis. Gelet op de inrichting, het gevoerde beheer en de kleine oppervlakte van het plangebied, is de betekenis ervan als foerageergebied voor vleermuizen gering. Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt de kwaliteit van het plangebied als foerageergebied niet aangetast.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- *Aantasten foerageergebied.*

Vliegroute

Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige elementen als geleiders tijdens het foerageren en om van verblijfplaats naar foerageergebied te vliegen (en van foerageergebied naar verblijfplaats). Lijnvormige elementen die benut worden als vliegroute kunnen bestaan uit houtopstanden en wateren, maar ook een rij lantarenpalen, rasterpalen en gevels van woningen.

Het plangebied vormt geen verbindend element in een lijnvormig landschapselement en maakt daarom geen onderdeel uit van een vliegroute voor vleermuizen. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op vliegroutes van vleermuizen.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- *Geen.*

Amfibieën

Het onderzoek is uitgevoerd buiten de periode in het jaar waarin amfibieën actief zijn, maar op basis van een beoordeling van het landschap en het gevoerde beheer, kan de functie van het plangebied als functioneel leefgebied voldoende goed ingeschat worden.

Gelet op de inrichting, het gevoerde beheer in het plangebied en de ligging van het plangebied in de buurt (< 1 km) van geschikte voortplantingswateren, wordt het plangebied als functioneel leefgebied voor sommige algemene- en weinig kritische amfibieënsoorten als gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en kleine watersalamander beschouwd. Het plangebied wordt als een ongeschikt functioneel leefgebied voor soorten als poelkikker, heikikker en meerkikker beschouwd. Het plangebied ligt binnen het normale verspreidingsgebied van de rugstreeppad, maar de inrichting en het gevoerde beheer maken net

plangebied tot een ongeschikt functioneel leefgebied voor deze soort. Een zwervend individu kan altijd incidenteel opduiken in het plangebied. Omdat rugstreeppadden geen (winter)rustplaatsen of voortplantingsplaatsen in het plangebied bezetten, is het niet mogelijk om specifieke maatregelen te treffen. Een zwervend exemplaar kan overal opduiken gedurende de actieve periode. Om te voorkomen dat rugstreeppadden een (tijdelijk) water zal gaan benutten als voortplantingslocatie, wordt geadviseerd om geen open water, zoals plassen en met water gevulde gaten, te laten ontstaan in het plangebied gedurende de periode april-juli. Om te voorkomen dat geschikte voortplantingsbiotopen ontstaan dient het plangebied vlak gehouden worden (gaten en wielsporen opvullen zodat ze niet met regenwater gevuld kunnen raken).

Amfibieën benutten de buitenruimte in het plangebied mogelijk als foerageergebied en (winter)rustplaats en de sloot in het plangebied vormt mogelijk een voortplantingslocatie. Amfibieën kunnen een (winter)rustplaats bezetten onder water, in holen in de grond, onder afval, bouwmaterialen, zeil en tegels. Gelet op de ligging nabij een mogelijke voortplantingslocatie, behoort het plangebied tot het functionele leefgebied van enkele tientallen tot mogelijk honderden amfibieën. Door het dempen van de sloot en het bouwrijp maken van het plangebied worden mogelijk amfibieën verwond en gedood, worden mogelijk (winter)rustplaatsen beschadigd en vernield en worden mogelijk eiklonpen beschadigd en vernield.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Door het dempen van de sloot en het bouwrijp maken van de bouwplaats worden mogelijk eiklonpen beschadigd en vernield, worden mogelijk (winter)rustplaatsen beschadigd en vernield en worden mogelijk amfibieën verwond en gedood.

Reptielen

Het onderzoek is uitgevoerd buiten de periode in het jaar waarin reptielen actief zijn, maar op basis van een beoordeling van het landschap en het gevoerde beheer, kan de functie van het plangebied als functioneel leefgebied voldoende goed ingeschat worden.

Het plangebied ligt binnen het normale verspreidingsgebied van de ringslang. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, wordt het plangebied niet tot het functionele leefgebied van de ringslang gerekend. Mogelijke broedhopen en overwinteringslocaties ontbreken er en het beheer maakt het plangebied tot een weinig geschikt foerageergebied. Een zwervend individu kan altijd opduiken in het plangebied, maar het plangebied vormt geen wezenlijk onderdeel van het functionele leefgebied van deze soort.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen.

Vissen

In het plangebied ligt een 'poldersloot'. Deze varieert van 1 tot 2 meter breed. Op het oog lijkt deze sloot een geschikte habitat voor de kleine- en grote modderkruiper en rivierdonderpad. Uit bestaande verspreidingsatlassen (o.a. Waarneming.nl in de periode 1990-2018) behoort het plangebied niet tot het normale verspreidingsgebied van deze soorten. Het is aannemelijk dat de sloot wel tot het functionele leefgebied van sommige, niet beschermde vissoorten behoort. Door het dempen van de sloot kunnen vissen verwond en gedood worden.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen.

Libellen en andere ongewervelden

Voor het Natura2000-gebied Oostelijke vechtplassen zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor sommige soorten ongewervelden, zoals zeggekorfslak, gevlekte witsnuitlibel, gestreepte waterroofkever en platte schijfhoorn. Deze soorten zijn, met uitzondering van de zeggekorfslak, gebonden aan (onder)water milieus. In het bijzonder (onder)watermilieus met een goede waterkwaliteit (kwel) en weelderige (onder)watervegetatie. Geschikte habitat voor deze soorten ontbreekt in het plangebied. Door het dempen

van de sloot worden geen beschermde ongewervelden verwond of gedood en wordt geen geschikt functioneel leefgebied beschadigd of vernield.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen.

Overige soorten

Er zijn geen andere beschermde soorten aangetroffen. Het gevoerde beheer en de inrichting maken het onderzoeksgebied tot een ongeschikt functioneel leefgebied voor deze soorten.

5.4 Toetsingskader

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Het is verboden om alle soorten die beschermd zijn volgens de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn, evenals de in paragraaf 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming genoemde soorten te doden en te verwonden, evenals het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.

Verder is het verboden om plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor sommige in de Wet natuurbescherming genoemde soorten geldt een ontheffing voor het opzettelijk doden en vangen en de vaste voortplantings- en rustplaatsen van deze soorten opzettelijk beschadigen of vernielen, als gevolg van werkzaamheden die uitgevoerd worden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling. In voorliggend geval is de vrijstellingsregeling van de Provincie Utrecht van kracht.

Ook gelden er bepaalde vrijstellingen voor het verbod op verwonden en doden mits er gewerkt wordt volgens een door de Minister goedgekeurde Gedragscode. Op het moment van schrijven van dit rapport is er geen goedgekeurde gedragscode van kracht voor de voorgenoemde activiteiten.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming is het toegestaan om sommige soorten opzettelijk te doden en te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Vogels

Door het bouwrijp maken van het plangebied (verwijderen beplanting) kunnen vogelnesten beschadigd en vernield worden. Van de in het plangebied nestelende soorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Voor het beschadigen/vernielen van bezette nesten en het verwonden/doden van vogels kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd wettelijk belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om deze werkzaamheden uit te voeren is augustus-februari.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- *Beplanting rooien en plangebied bouwrijp maken buiten de broedtijd van vogels.*

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden geen vleermuizen verwond of gedood en worden geen verblijfplaatsen beschadigd of vernield. Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties in het kader van dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties:

- Geen

Foerageergebied

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op foerageergebied van vleermuizen. Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten leidt daarom niet tot wettelijke consequenties in het kader van dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- *Geen.*

Vliegroute

Het onderzoeksgebied heeft geen betekenis als vliegroute voor vleermuizen. Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties in het kader van dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- *Geen.*

Grondgebonden zoogdieren

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk grondgebonden zoogdieren verwond en gedood en worden mogelijk rust- en voortplantingslocaties beschadigd en vernield. Voor de grondgebonden zoogdiersoorten die een rust- en/of voortplantingslocatie in het plangebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wnb, of ze zijn niet beschermd (bruine rat). Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek

uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- *Geen, wel zorgplicht.*

Amfibieën

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk amfibieën verwond en gedood, worden mogelijk (winter)rustplaatsen beschadigd en vernield en worden mogelijk eiklonpen beschadigd en vernield. Voor de in het plangebied voorkomende amfibieënsoorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'beschadigen en doden' van dieren en eiklonpen en het 'beschadigen en vernielen van verblijfplaatsen' als gevolg van werkzaamheden die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. De voorgenomen activiteiten leiden niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden.

In het kader van de zorgplicht dient voorkomen te worden dat amfibieën en eiklonpen onnodig beschadigd en gedood worden. Geadviseerd wordt om de sloot te dempen buiten de voortplantingsperiode en winterrustperiode en het terrein bouwrijp te maken buiten de winterrustperiode. De meest geschikte periode om voorgenoemde werkzaamheden uit te voeren is april-half mei en half augustus-september.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- *Geen, wel zorgplicht.*

Reptielen

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten worden geen reptielen verwond of gedood en worden geen winterrust- of voortplantingsplaatsen beschadigd of vernield. Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- *Geen.*

Vissen

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten worden geen beschermde vissen verwond of gedood en worden geen winterrust- of voortplantingsplaatsen beschadigd of vernield. Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

In het kader van de zorgplicht wordt geadviseerd om de sloot vanuit één zijde te dempen, zodat de aanwezige vissen kunnen ontkomen en niet verwond of gedood worden.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- *Geen, wel zorgplicht.*

Libellen en andere ongewervelden

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten worden geen beschermde libellen of andere ongewervelden verwond of gedood en wordt geen functioneel leefgebied beschadigd of vernield. Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- *Geen*

Overige soorten

Het onderzoeksgebied behoort niet tot functioneel leefgebied van andere beschermde flora- of faunasoorten. Vanwege de lokale invloedsfeer heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op andere beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

In onderstaande tabel worden de wettelijke consequenties samengevat weergegeven.

Soortgroep	Beschermde soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Grondgebonden zoogdieren; foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing, functie is niet beschermd	Geen
Grondgebonden zoogdieren; rust- en voortplantingslocaties	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling (of niet beschermd: bruine rat)	Zorgplicht
Vogels; foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing, functie is niet beschermd	Geen
Vogels; bezette nesten (niet jaarrond beschermd)	Diverse soorten	Art. 3.1 lid 1 & lid 2	Beplanting rooien buiten de broedtijd
Vogels: beschermde rust- en nestplaatsen	Niet aanwezig; wel steenuil buiten plangebied	Niet van toepassing; nestplaats en foerageergebied wordt niet aangetast	Geen
Vleermuizen; verblijfplaatsen en vliegroute	Niet aanwezig	Niet van toepassing.	Geen
Vleermuizen; foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing, functie wordt niet aangetast	Geen
Amfibieën; foerageergebied, voortplantingslocatie en (winter)rustplaatsen	Diverse soorten	Niet van toepassing; ; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling.	Zorgplicht
Reptielen; foerageergebied	Mogelijk incidenteel ringslang als dwaalgast	Niet van toepassing.	Geen
Reptielen; winterrust- en voortplantingslocatie	Niet aanwezig	Niet van toepassing.	Geen
Vissen; alle functies	Diverse soorten	Soorten zijn niet beschermd	Zorgplicht
Libellen	Niet aanwezig	Niet van toepassing.	Geen
Ongewervelden	Niet aanwezig	Niet van toepassing.	Geen
Overige soorten	Niet aanwezig	Niet van toepassing.	Geen

Samenvatting van de wettelijke consequenties.

5.6 Historische gegevens en overige bronnen

Er zijn geen historische gegevens bekend over de betekenis van het plangebied voor beschermde flora- en faunawaarden.

5.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden.

6 Samenvatting en conclusies

De voorgenomen activiteiten worden gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor een aantal algemeen voorkomende en talrijke beschermde faunasoorten³ geldt in de provincie Utrecht een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden, verwonden en het opzettelijk vernielen en weghalen van rust- en voortplantingslocaties', als gevolg van werkzaamheden die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Voor beschermde soorten die niet op deze vrijstellingslijst staan, is een ontheffing vereist om ze te mogen verwonden en doden of om opzettelijk rust- en voortplantingslocaties te mogen beschadigen en te vernielen.

Het plangebied behoort vermoedelijk tot het functionele leefgebied van sommige beschermde grondgebonden zoogdier-, vleermuis-, amfibieën- en vogelsoorten. De sloot vormt vermoedelijk het functionele leefgebied voor sommige niet beschermde faunasoorten, waaronder vissen. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar mogelijk bezetten sommige zoogdier-, amfibieën- en vogelsoorten er rust- en/of voortplantingslocaties. Het is niet uitgesloten dat incidenteel een ringslang opduikt in het plangebied, maar deze wordt als een 'zwerver' beschouwd en bezet er geen winterrustplaats of voortplantingslocatie. Het plangebied behoort niet tot het 'normale' foerageergebied van deze soort.

Van de vogelsoorten die in het plangebied nestelen zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De functie van het plangebied als foerageergebied voor vogels is niet beschermd.

Voor de grondgebonden zoogdier- en amfibieënsoorten die een (winter)rust- en/of voortplantingslocatie in het plangebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden en verwonden' en het 'beschadigen en vernielen van (winter)rust- en voortplantingslocaties'. De functie van het plangebied als foerageergebied, is voor deze soorten niet beschermd.

Vleermuizen bezetten geen verblijfplaats in het plangebied en de functie van het plangebied als foerageergebied wordt niet aangetast.

In het kader van de zorgplicht dient voorkomen te worden dat dieren onnodig verwond en gedood worden en dat rust- en voortplantingsplaatsen onnodig verstoord en vernield worden. Daarom dient bij de uitvoering van de voorgenomen activiteiten rekening gehouden te worden met de ecologie van amfibieën, en grondgebonden zoogdieren dient de sloot gedempt te worden op een dusdanige wijze, dat vissen weg kunnen komen.

Het onderzoeksgebied ligt volledig binnen het Natuurnetwerk Nederland en het Natura2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. De voorgenomen activiteiten leiden tot een beperkt areaalverlies van het NNN, maar hebben geen negatief effect op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN. Vanwege de lokale invloedsfeer hebben de voorgenomen activiteiten geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied.

Conclusie:

Mits bezette vogelnesten beschermd worden, dan leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties in het kader van soort- en gebiedsbescherming. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing of vergunning in het kader van soort- of gebiedsbescherming aangevraagd te worden. In het kader van de zorgplicht dienen de werkzaamheden afgestemd te worden op de ecologie van amfibieën, en grondgebonden zoogdieren. Door uitvoering van de quickscan natuurwaardenonderzoek heeft initiatiefnemer voldaan aan de zorgplicht zoals vermeld in Art. 1.11 van de Wnb.

³ Zie bijlage 2 van dit rapport

Bijlagen:

Bijlage 1. De natuurkalender

Bijlage 2. Toelichting Wet natuurbescherming

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaïen vochtig/nat grasland												
maaïen droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

- Optimale periode voor werkzaamheden.
- Acceptabele periode voor werkzaamheden.
- De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.
- Geen werkzaamheden in deze periode.
- Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Drie beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn (het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn) en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels (ruim 700 soorten), zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Soortenbescherming en het 'nee, tenzij principe'

De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Wet natuurbescherming sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten.

Ook voor de andere soorten, die niet op grond van de Vogel- of Habitatrichtlijn maar vanuit nationaal oogpunt beschermd worden, geldt dat de verbodsbepalingen zien op het individu, maar of ontheffing verleend kan worden, wordt afgewogen tegen het effect van de ingreep op het populatieniveau van de soort.

Zorgplicht voor dieren en planten

Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. De Memorie van Toelichting zegt het zo: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Een bekende en reeds in de praktijk toegepaste vorm van vrijstelling is die van de gedragscode. In de Wet natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een Programmatische Aanpak of via een provinciale verordening. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk.

Provinciale staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening.

Gedragscodes die zijn opgesteld onder de Flora- en faunawet kunnen worden uitgebreid ten aanzien van soorten die op grond van de Wet natuurbescherming beschermd worden maar dat op grond van de Flora- en faunawet nog niet waren. Goedkeuring van een gedragscode op grond van de Flora- en faunawet blijft ook onder de Wet natuurbescherming geldig, voor de duur van de goedkeuring. Daarna dient de gedragscode voor goedkeuring getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming.

Welke soorten zijn beschermd?

De Wet natuurbescherming kent drie categorieën beschermde soorten:

1. Ten eerste worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn.
2. Ten tweede worden soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn.
3. Tenslotte is er een beschermingsregime voor 'andere soorten' waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Vrijgestelde soorten

In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet is het toegestaan de onderstaande soorten opzettelijk te doden, en te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat. De vrijstelling is van kracht wanneer de handeling verband houdt met de volgende activiteiten:

- de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Amfibiën	bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Amfibiën	gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Amfibiën	kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>
Amfibiën	meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>
Amfibiën	middelste groene kikker/bastaard kikker	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	dwergpspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	egel	<i>Erinaceus europeus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	haas	<i>Lepus europeus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>

Lijst met soorten waarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt in de Provincie Utrecht als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd.

Bijlage 3. Fotobijlage. Impressie van het plangebied en de directe omgeving.

Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Internet:

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>

<https://www.regelink.net/kenniscentrum/beschermde-soorten-wet-natuurbescherming/>

<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol> (vleermuisprotocol)

<https://calculator.aerius.nl>

<http://www.ruimtelijkeplannen.nl>